

МІНІСТЕРСТВО
МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ

MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK
Danida

Індекс оцінювання участі молоді

Зручно. Зрозуміло. Об'єктивно.

Методологія розроблена в рамках реалізації проєкту ПРООН «Громадянське суспільство задля розвитку демократії та прав людини в Україні» на замовлення Міністерства молоді та спорту України

Автор: Віталій Руденький

Чому важливе вимірювання участі молоді?

Участь молоді є важливим індикатором демократичного розвитку українського суспільства.

Молодіжна політика України одним з пріоритетних завдань визначає підвищення рівня участі молоді в суспільному житті, що закріплено в низці нормативно-правових документів, які обумовлюватимуть розвиток молодіжної сфери у наступні роки:

- Стратегії молодіжної політики в Україні до 2030 року;
- Концепції Державної цільової програми «Молодь України 2021-2025»;
- Проекті Закону України «Про основні засади молодіжної політики в Україні».

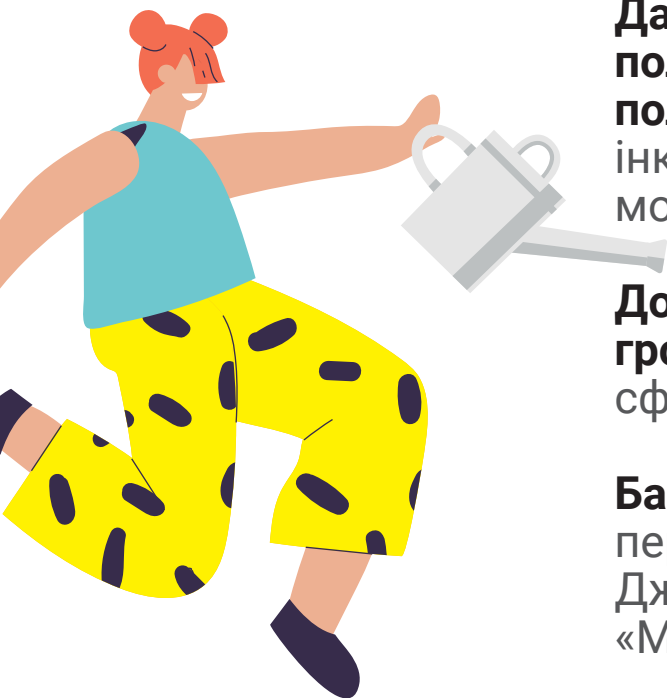
Сприяння участі молоді у суспільному житті регламентується:

- Переглянутою Європейською хартією про участь молоді в громадському житті на місцевому та регіональному рівнях;
- Планом заходів з виконання Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;
- Молодіжною стратегією Організації Об'єднаних Націй до 2030 року;
- Молодіжною стратегією Ради Європи до 2030 року;
- Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року;
- Концепцією розвитку громадянської освіти в Україні.

Суспільства та їхні уряди не готові оплачувати послуги, ефект від яких не можна виміряти, тож результативна молодіжна політика передбачає доказовий підхід і спирається на регулярний збір даних щодо рівня та динаміки участі молоді та їх інтерпретацію.

Основні переваги методології Індексу

Це зручний інструмент для оцінювання рівня участі молоді, який:

Дає організаціям та фахівцям, які реалізують молодіжну політику, змогу ефективно формувати місцеві та національні політики. Результати індексу допомагають забезпечити інклюзивний і таргетований підхід до роботи з різними групами молоді.

Дозволяє швидко та зрозуміло інтерпретувати широкій громадськості рівень та динаміку участі молоді в тих чи інших сферах, як на національному рівні, так і в окремо взятій громаді.

Базується на об'єктивній доказовій базі. Методологія індексу передбачає використання щорічних соціологічних досліджень. Джерело даних, використане для розробки індексу, – дослідження «Молодь України – 2018», вибірка N=2000.

Індекс оцінювання
участі молоді

3

Чому Індекс важливий?

Державному сектору він допомагає визначити пріоритетні напрямки у формуванні національної та регіональних молодіжних політик, спрямованих на підвищення участі молоді, зокрема державних цільових та обласних цільових програм, і забезпечити ефективне планування заходів на виконання програм для молоді. Допомагає адвокатувати та аргументувати необхідність інвестицій у молодіжну політику. Результати Індексу зрозумілі як фахівцям із молодіжної сфери, так і людям, не залученим до неї. Доказовість є передумовою для залучення необхідних ресурсів та впровадження стратегічного підходу до розвитку молодіжної сфери.

Міжнародним, приватним та громадським організаціям Індекс дає змогу визначити рівень участі молоді в громадах, де планується реалізація молодіжних проєктів та програм, а також виміряти вплив та ефективність тих чи інших ініціатив.

Молодіжним центрам, організаціям та працівникам цей інструмент допоможе ефективніше планувати ініціативи та активності молоді відповідно до її потреб і настроїв; визначати формати роботи для різних цільових груп.

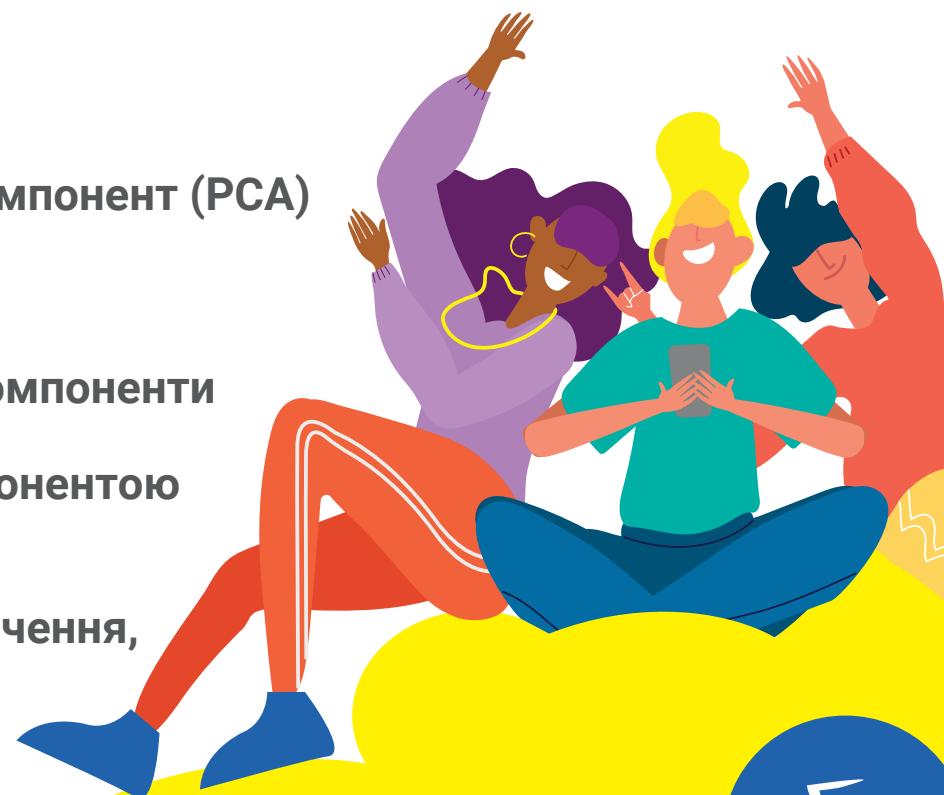
Дослідникам Індекс дає змогу використовувати щорічні наявні соціологічні опитування. Участь молоді є важливим способом моніторингу руху українського суспільства від посттоталітарних до демократичних практик.

Індекс оцінювання
участі молоді

4

Методологія Індексу передбачає такий алгоритм дій

- 1 Виділити питання для соціологічного опитування (Додаток 1)
- 2 Провести опитування
- 3 Оцифрувати відповіді
- 4 Здійснити процедуру пошуку головних компонент (РСА)
- 5 Відкинути всі, крім перших двох
- 6 Спроектувати дані на перші дві головні компоненти
- 7 Масштабувати значення за першою компонентою на інтервалі $[0,100]$
- 8 Побудувати розподіл. Знайти середнє значення, кластери

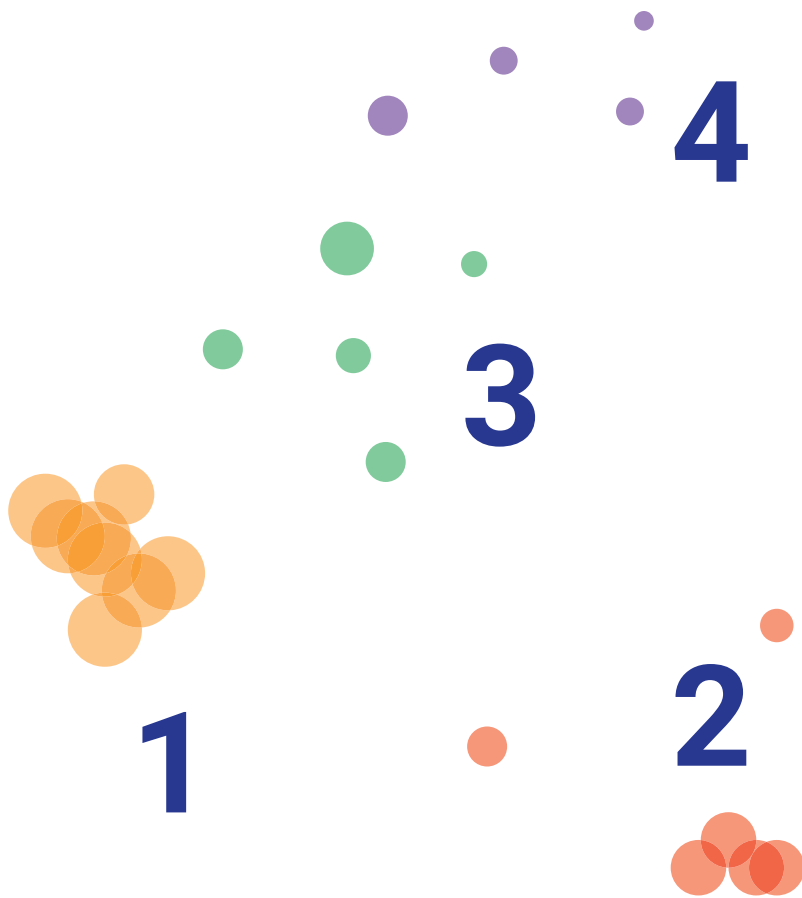
Індекс оцінювання
участі молоді

5

Методологія Індексу

Компоненти участі

Для оцінки Індексу взято опитувальник із 24 питань (Додаток 1), які утворюють чотири майже однорідні групи (кластери):

- 1 Самоорганізація
- 2 Політична участь
- 3 Організаційна участь
- 4 Мобільність молоді

Індекс оцінювання
участі молоді

7

Компоненти участі, закладені в методологію Індексу

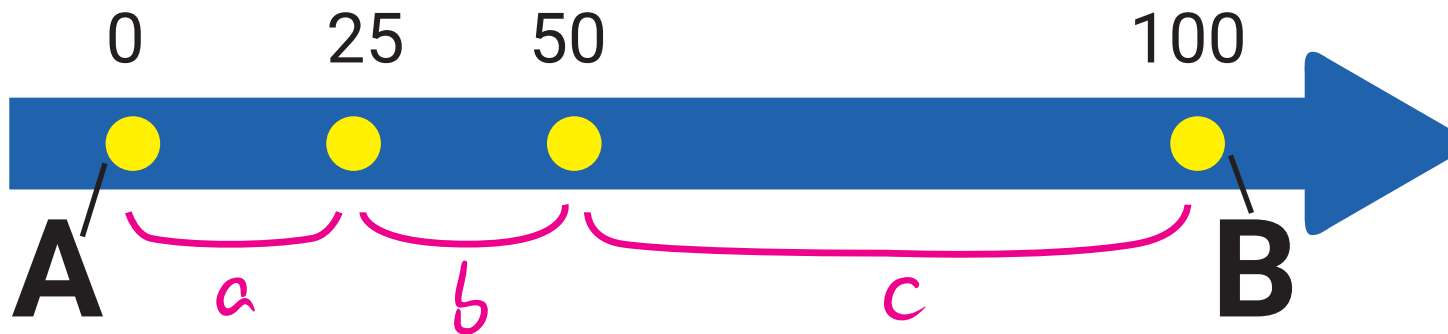
Самоорганізація: онлайн-петиції, мітинги, відмова від споживання з політичних чи екологічних причин, дебати з політиками, участь у роботі партій, політична активність у соцмережах.

Політична участь: споживання новин про політику, участь у виборах різних рівнів.

Організаційна участь: діяльність у громадських організаціях, участь у молодіжних громадських організаціях, участь у молодіжних консультативно-дорадчих органах, волонтерство, молодіжні центри.

Мобільність: мобільність у межах області, в межах країни, міжнародна мобільність, міграційні настрої.

Етапи участі, які визначає Індекс

Індекс набуває значень від нуля до 100 і вимірює проходження молодою людиною низки стадій – від незнання й відмови через участь до регулярної участі.

A: повна відмова від будь-якої участі

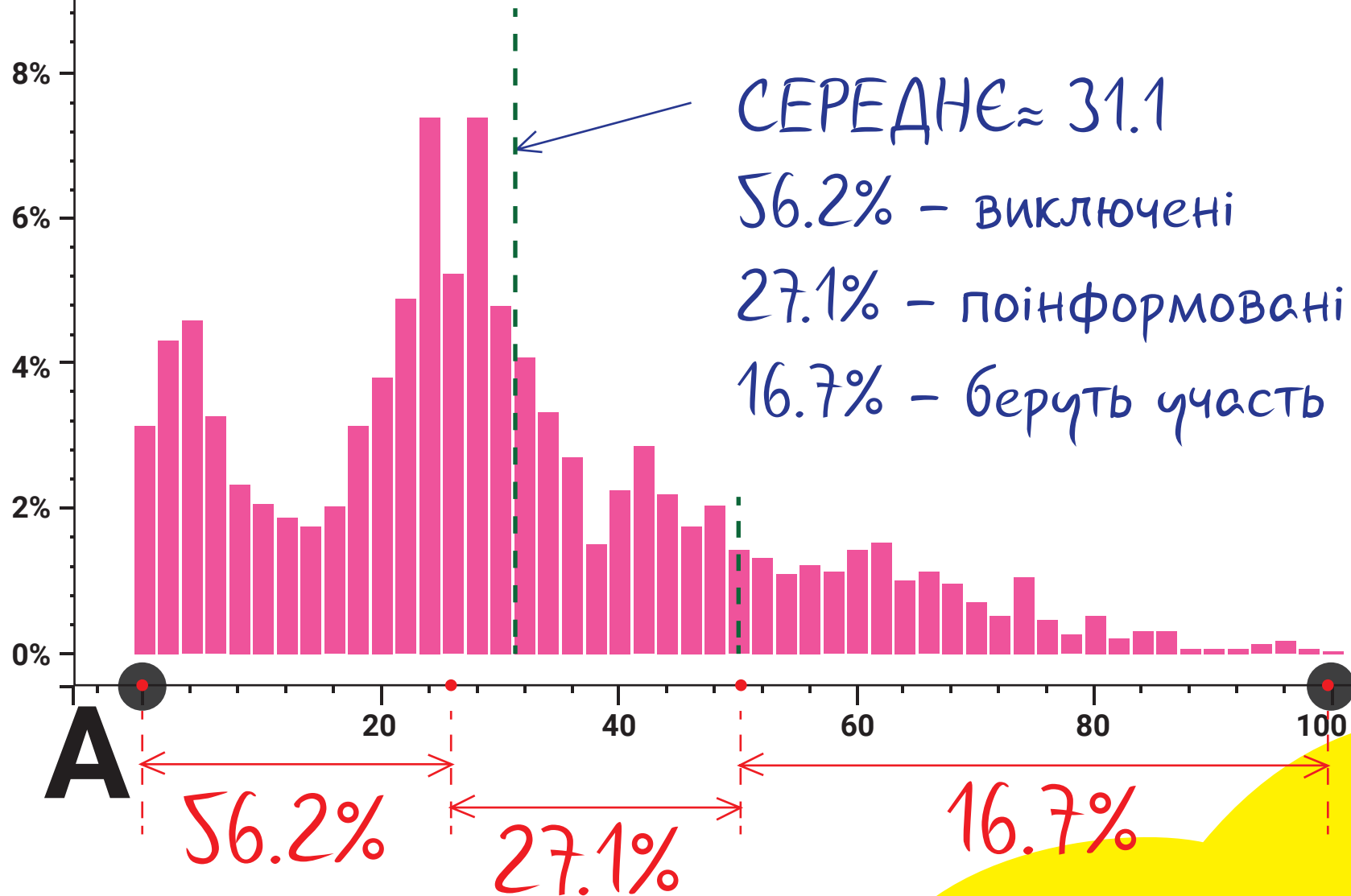
B: повна участь в усій діяльності, передбаченій Індексом

0-25: відмова від участі або непоінформованість про можливості участі

25-50: обізнаність щодо можливостей участі, але відсутність наразі ухваленого рішення про участь

50-100: участь хоча б в одному з видів діяльності, передбачених Індексом

Розподіл молоді за групами

Результати Індексу

На основі соціологічного дослідження «Молодь України – 2018»

31.1

– середнє значення індексу

56.2%

– частка виключеної молоді

27.1%

– частка молоді, яка поінформована, але ще не ухвалила рішення про участь

16.7%

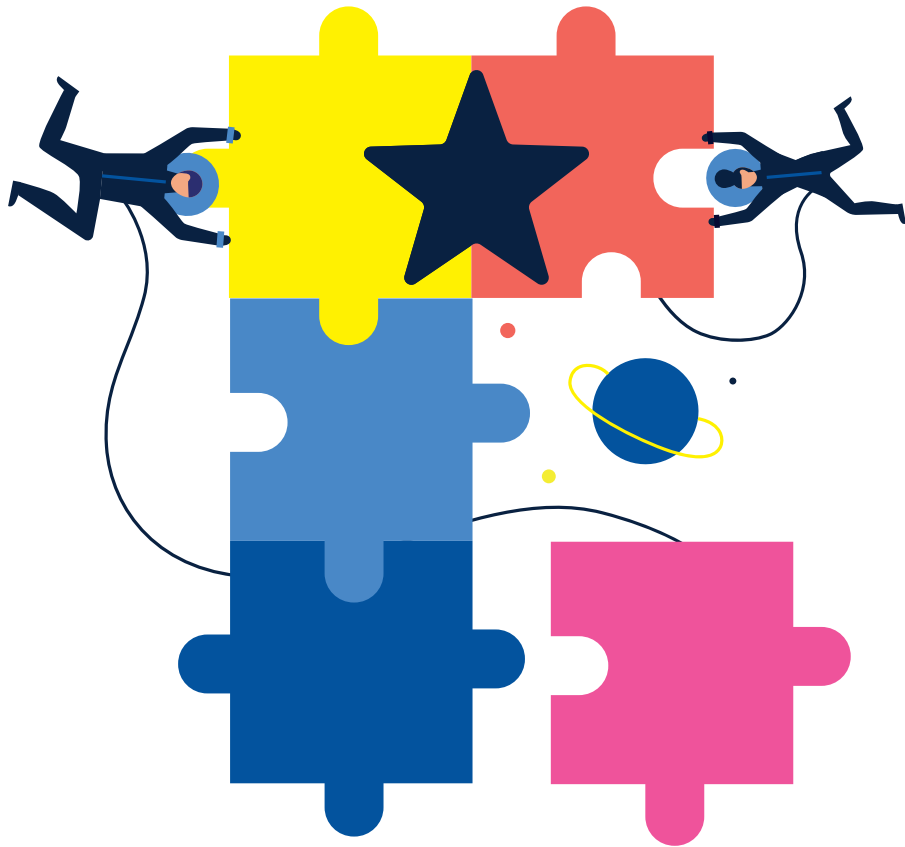
– частка молоді, яка має досвід участі

Індекс оцінювання
участі молоді

11

Можливості Індексу

- Методологія дає змогу проводити таргетовану політику щодо груп молоді. Робота з групою виключеної молоді (індекс 0–25) передбачає реалізацію комунікаційних кампаній. Поінформованій молоді (індекс 25–50) слід пропонувати спрощені, пробні варіанти участі. Молоді, що має досвід участі (індекс понад 50), варто пропонувати змістовніші інституційні варіанти участі.
- Методологія дає змогу оцінювати участь молоді у розрізі міст, ОТГ, областей, макрорегіонів, типів поселень, гендеру, віку, освіти, доходів родини тощо.
- Методологія допомагає завчасно фіксувати групи молоді, які можуть бути екстрачутливими до медійних маніпуляцій.

Кореляція з іншими дослідженнями

Отримані результати співвідносяться з висновками Світового дослідження цінностей Рональда Інглегарта.

Індекс участі має високу кореляцію з цінностями самовираження (постматеріальними цінностями). Цим, зокрема, пояснюється, чому підписання петицій, участь у вуличних акціях має таку високу вагу, а отже, і вплив на підсумкове значення індексу. Це також пояснює, чому участь в інституційних формах має дещо нижчий вплив.

Додаток 1: Опитувальник

- Якою мірою ви цікавитесь політичними процесами, що відбуваються в Україні?
- Чи брали ви участь у виборах (президентських, парламентських, місцевих) упродовж останніх п'яти років?
- Виборах Президента України;
- Виборах до Верховної Ради України;
- Виборах до органів місцевого самоврядування;
- Виборах на посаду міського / селищного / сільського голови.
- Чи є ви членом політичної партії?
- Чи долучаєтеся ви до підписання політичних вимог / підтримання онлайн-петицій?
- Чи берете участь у мирних демонстраціях, мітингах?
- Чи берете участь в акціях протесту, непокори?
- Чи берете участь у волонтерському русі або роботі громадської організації (в контексті політичних цілей)?
- Чи працюєте ви в політичній партії чи політичній групі?
- Чи припинили ви купувати товари з політичних або екологічних причин?
- Чи берете участь у політичній діяльності в Інтернеті / в соціальних мережах?
- Чи берете участь у дебатах із політиками?
- У діяльності яких організацій брали участь?
- Чи знаєте ви про існування дитячих і молодіжних громадських організацій в Україні та про їхню діяльність?
- Чи займались ви коли-небудь волонтерством?
- Чи знаєте ви про існування молодіжних консультативно-дорадчих органів в Україні та про їхню діяльність?
- Чи відомо вам про існування молодіжного центру на території вашого населеного пункту?
- Чи хотіли б ви виїхати з вашого населеного пункту?
- Чи бували в іншому(их) населеному(их) пункті(ах) вашої області?
- Чи бували в іншій області або інших областях?
- Чи бували в інших країнах?

Додаток 2 : Алгоритм визначення Індексу

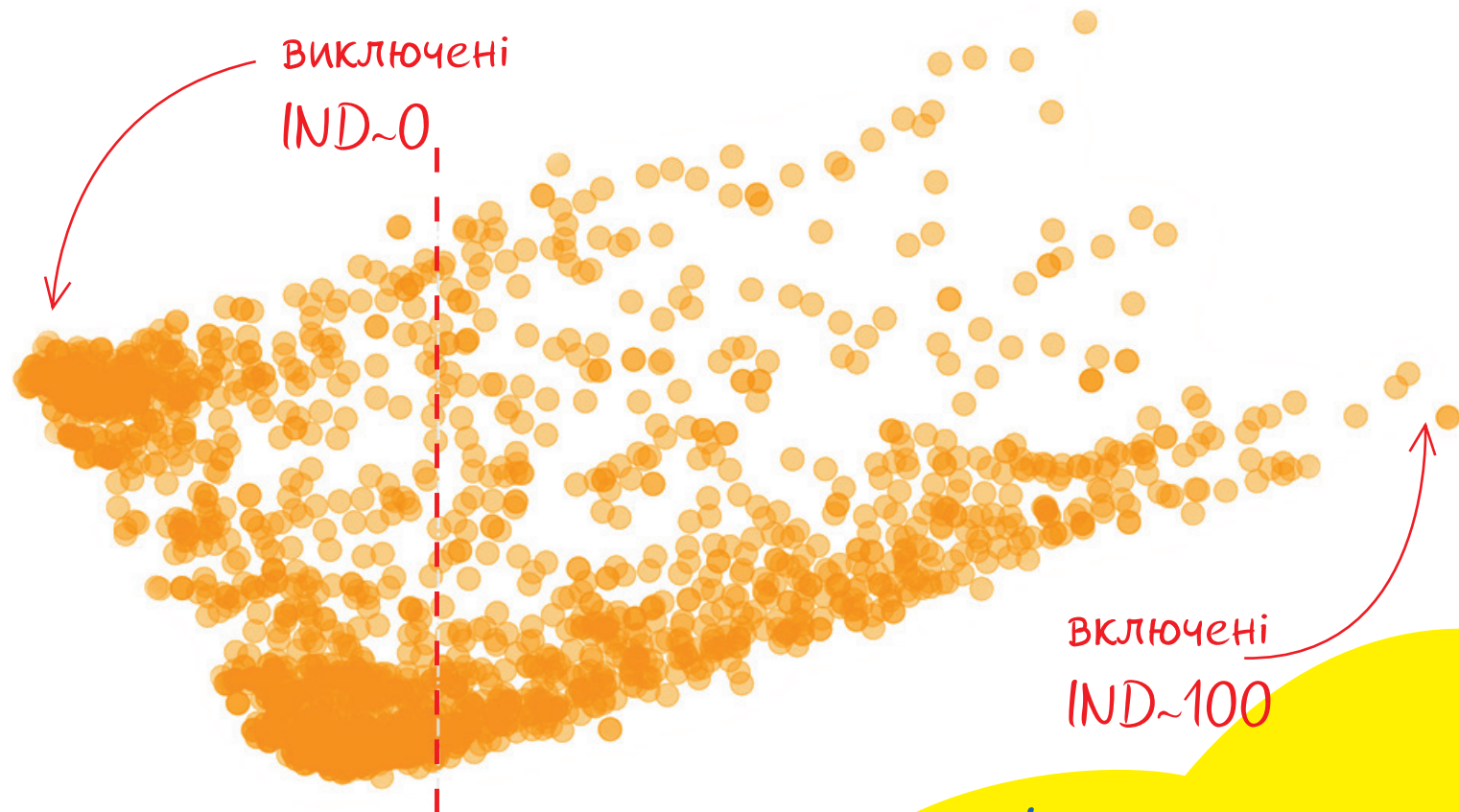
- 1 Виділити питання
- 2 Провести опитування
- 3 Оцифрувати відповіді.
- 4 Здійснити процедуру пошуку головних компонент (PCA)
- 5 Відкинути всі, крім перших двох
- 6 Спроектувати дані на перші дві головні компоненти
- 7 Масштабувати значення за першою компонентою на інтервалі $[0,100]$
- 8 Побудувати розподіл, знайти середнє значення, знайти кластери

Додаток 3.

Молодь у головних компонентах (PCA)

За основу математичного розрахунку Індексу було взято метод головних компонент (Principal component analysis). Індекс центровано на проміжку від нуля до ста. Полюс нуль значить, що респондент не знає про можливість участі в жодній з перелічених активностей, або свідомо відмовляється від участі у всіх перелічених активностях. Відповідно, половина шкали припадає на тих, хто не ухвалив рішення брати участі. Чим далі від 50 до 100, тим в більшість кількості активностей бере участь респондент і тим сталішою та системнішою є його участь.

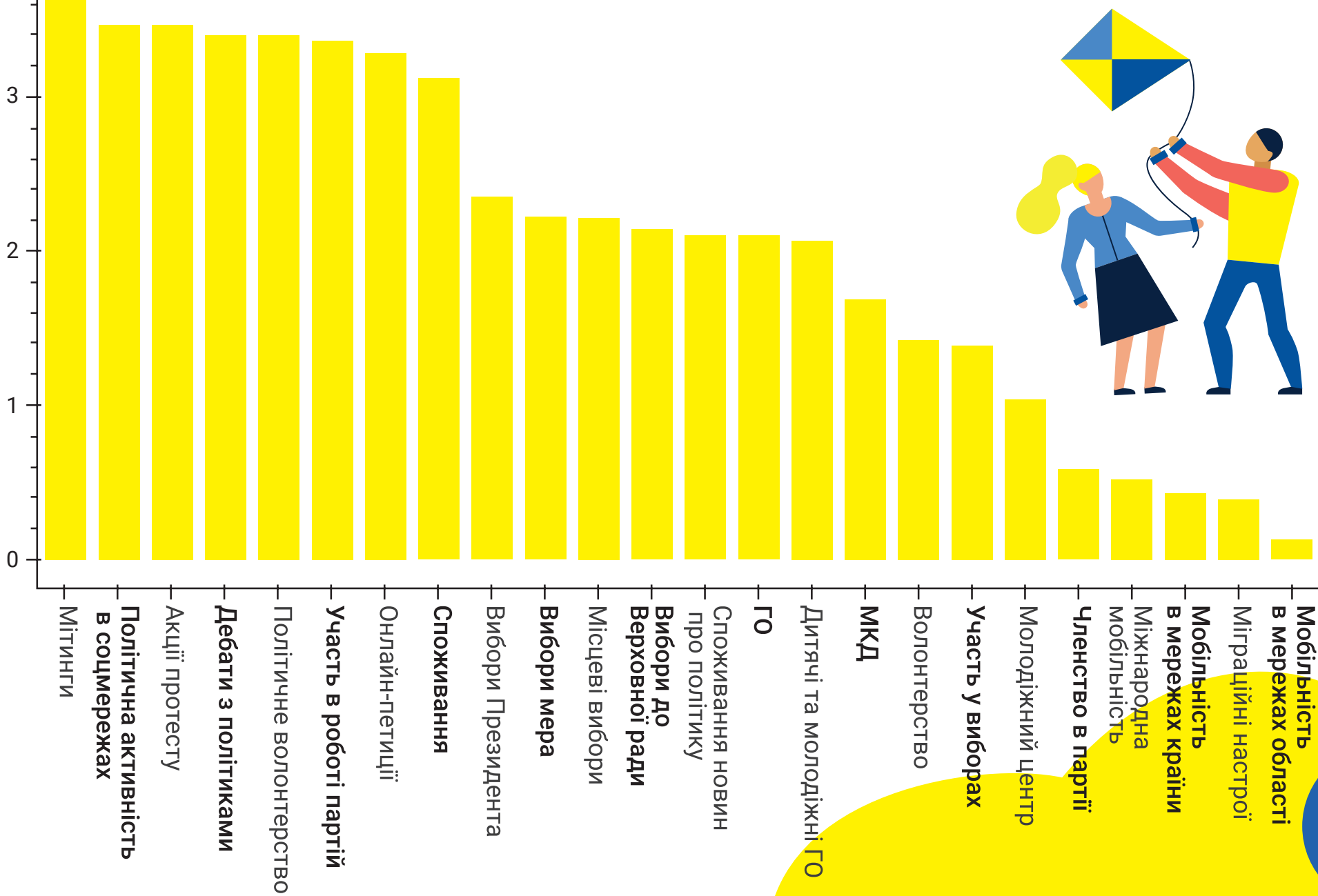

PC1 ІНДЕКС УЧАСТІ

Індекс оцінювання
участі молоді

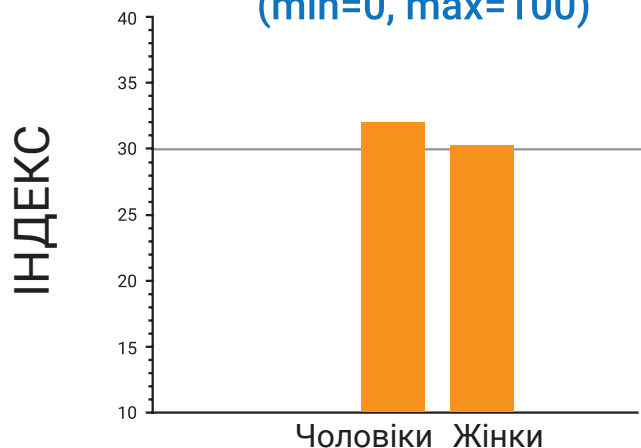
Додаток 4. Вплив питань опитувальника

Вплив

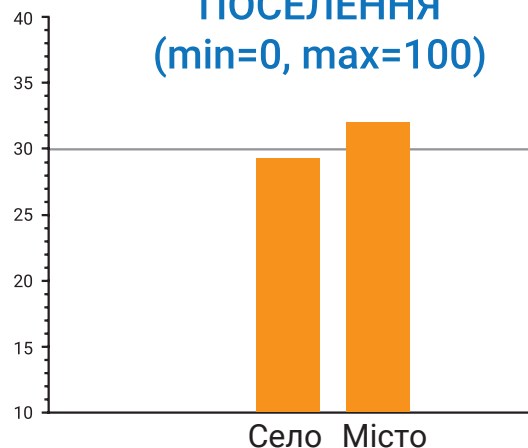

Додаток 5: Індекс за групами

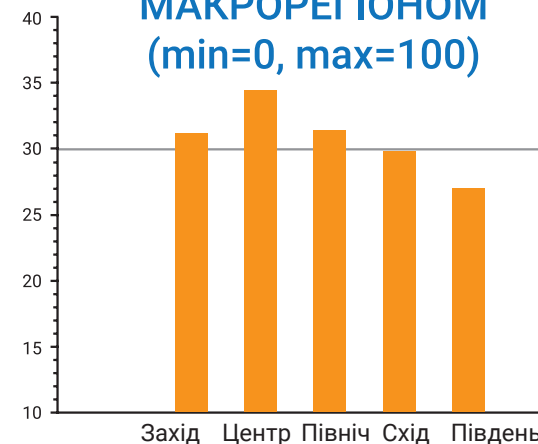
ІНДЕКС ЗА СТАТТЮ (min=0, max=100)

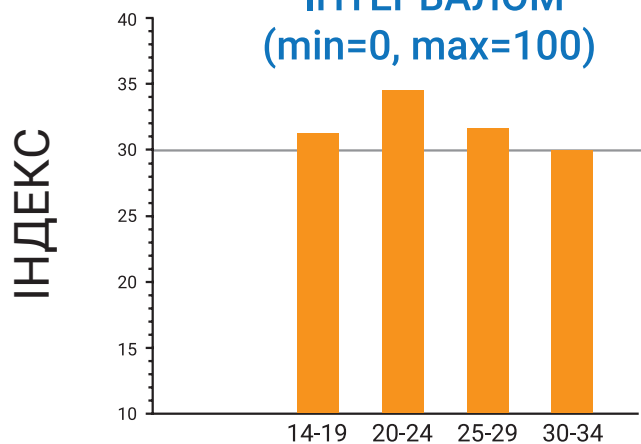
ІНДЕКС ЗА ТИПОМ ПОСЕЛЕННЯ (min=0, max=100)

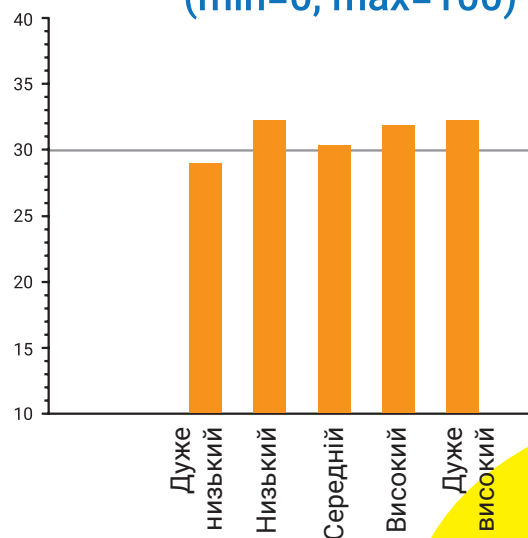
ІНДЕКС ЗА МАКРОРЕГІОНОМ (min=0, max=100)

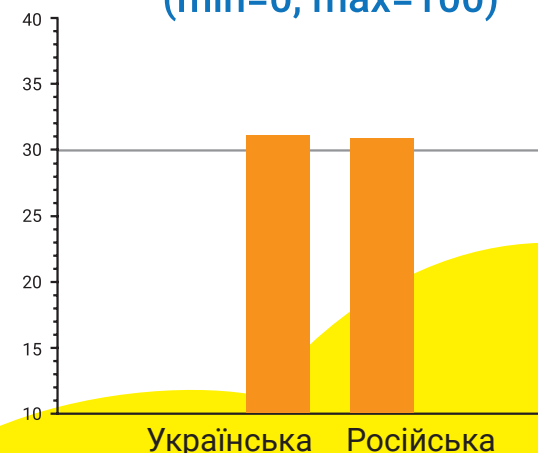
ІНДЕКС ЗА ВІКОВИМ ІНТЕРВАЛОМ (min=0, max=100)

ІНДЕКС ЗА ДОХОДОМ (min=0, max=100)

ІНДЕКС ЗА МОВОЮ (min=0, max=100)

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

Для отримання додаткової інформації щодо використання методології звертайтеся до Департаменту молодіжної політики Міністерства молоді та спорту України

Директорка Департаменту молодіжної політики **Ірина Беляєва**
belyaeva2007@gmail.com

